

Tudi Vaš novi plašč od PAULINA

po znano solidnih cenah p. n. učiteljicam zopet na obročno odplačilo.
Konfekcija PAULIN — Ljubljana, Kongresni trg 5

Mladinska mafica

—mm Novi odbor Mladinske matice se je sestavil takole: Andrej Skulj, predsednik; Fran Ločniškar, podpredsednik; Albert Širok, tajnik; Josip Ribičič, urednik; Alojzij Hreščak, upravnik; Anka Levčeva in Anica Černejeva, odborniki. — V literarnem odseku so: Ribičič, Ločniškar, Černejeva, Levčeva in Širok.

—mm Seliškarjeva »Bratovščina Sinjega galeba« izide tudi v hrvaščini, in sicer kot glavna povest v novem mladinskem listu »Abecce«, ki bo začel izhajati v Zagrebu. Ob koncu leta pa izide tudi v knjigi, in sicer z originalnimi risbami Alberta Širka. Isti list bo prenašal v prevodu tudi »Vseveda«, ki ga je po ruskem pravilnem motivu slikopisno sestavil Josip Ribičič.

—mm »Naš rod« izide v petek popoldne in ga dobijo ljubljanske šole že danes. Zamuda je nastala zaradi tega, ker nam je dostavila tovarna novi papir prepozno. Teško pričakovana številka bo pravo presenečenje za naročnike. List izide na 40 straneh in prinaša izredno bogato vsebino. Na svoj račun pridejo tudi učenci nižjih razredov.

—mm Vsebinska 1. številka »Našega roda«. Klemenčič: Rdeče rože. Hudales: Ubežnik. Meško: Čas. Čiček: Dva Pukšana vidita svet. Herfort: Mik. Antonija Podjavoršek: Dve jenski. Krapš: Janec. Albin Podjavoršek: Pred trgatvijo. Lj. Kacanova: Vstani, atek! ***: Zelva in orel ***: Dogodivščine Pepčka rokodelčka. Utva: Kje pa je moj zajček? Gorinšek: Pameten za druge. A. Širok: Obisk. ***: V kleti. Golar: Petelinček in putka. ***: Kako je cigán naučil konja stradati.

Stanovska organizacija JUU

Miren in dostojen potek občnih zborov sreskih društev. — Članstvo voli nove odbore na strogo stanovski osnovi. — Z indignacijo se prehaja preko škode povzročene prosveti, šol in učiteljskemu stanu. — Učiteljska društva navdušeno odobravajo potek in stališče glavne skupščine JUU v Novem Sadu. — Po društvih zahteva članstvo ustanovitev podpornega fonda

Iz izvršnega odbora

—iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju, Beograd. — Devdelija, 10. X. 1936. — Sa učiteljske skupštine učitelji srezova devdeljskog in dojranskog pozdravljaju vrhovnu upravu sa željom da istraje u napornom radu za dobro Kralja, Otadžbine i učiteljstva.

—iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju, Beograd. — Mostar, 10. X. 1936. — Drugovi, ustrajajte u borbi za prava učitelja — pozdravljamo upravu sa skupštine učitelja srezova mostarskog, prozorskog i konjičkog.

—iz JUU — Izvršnom odboru, Beograd. — Roštuša, 11. X. 1936. — Sa godišnje skupštine učiteljstvo sreza galičkog izjavljuje puno poverenje.

—iz Predsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja, Beograd. — Koš. Mitrovica, 12. X. 1936. — Učiteljstvo sreza kos. mitrovačkog sa godišnje skupštine pozdravlja vas sa željom da istrajete u radu za napredak učiteljstva i narodnog prosvetavanja.

To so navadno duševno manjvredni ljudje iz one velike črede, ki ne zna sama iskati potov, ampak se zanaša edinole na glas zvonca pred seboj, pa naj mu zvončklja tudi k pogubi.

III.

Dotaknil bi se rad še neke bolj delikatne zadeve. Ker si me pa izrecno prosil, naj ti pišem o vsem, kar se mi zdi važno, bodi tudi to.

»Človeku ni dobro samemu biti.« Resničnost tega svetopisemskega reka boš morda kaj kmalu občutil na svoji koži, če se boš kaj dalje časa potikal okrog tujih ljudi. Družinsko življenje je naravna zahteva in se ji človek ne more dalje časa upirati. Redki so, ki se tej potrebi prostovoljno odtegnejo. Skoro edino med umetniki boš našel take ljudi, navadni zemljanji pa se rajši ravnamo po navodilu iz svetega pisma.

Marsikoga v našem stanu tirajo do tega odločilnega koraka neizprosne potrebe preživljanja. Vendar se vsak prenašal sklep gotovo maščuje prej ali slej. Boljše je vedno nekaj pretrpeti in stopiti s pokvarjenim želodcem v zakon, kot si pa z neprevidnim zakonom, pokvariti življenje. Vendar ti v tem oziru ne upam podajati prav nikalih navodil. Le opozoril bi te na nekatere momente, ki sem jih opazoval tekom svojega križarjenja preko dveh dežel. Sicer ti pa zdravo ljudsko načelo, ki ga je rodilo izkustvo, prav dobro svetuje: Naglica ni nikjer dobra.

Spomniš se morda, da se je pred nekaj leti o tem tako intimnem vprašanju vzbudila pri nas celo v časopisu neke vrste propaganda. Nekaj gospodje so nam hoteli naravnost predpisati, kje bi si smel učitelj poiskati svoj življenjski družico. Manjkal je samo še seznam obupanih kandidatnih za zakonski stan in pa kaka naredba. Tem čudnim razmotrivanjem se je krohotala vsa slovenska javnost, ki je to sploh brala. Škoda, da ni izvedel za to tudi »Ošišani jež«. — Rečeno je bilo nekako takole! Večina učiteljev živi na

***: Črv in lev. Rud. Mohar: Zvonovi plakajo. ***: Ura. — Razgovor. — Strup alkohol. — Izgubljeni dom. — Kakor ti meni, tako jaz tebi. — Za male risarje. Pirnat: Ozrmo se po morju. Klemenčič: Samo J. Zupančič: Jesenski večer med ličkarji. Zor: Kralj Edward v Jugoslaviji. Petrišič: Moj prvi nosorog. — O živalskem razumu. — Zakaj se golo pri letu ne zasepe. — Razne drobne zanimivosti. — Za male gospodinjke. — Spominski dnevi. — Mladina piše. — Uganke. — Razpisi nagrad za ugankarje. — Naslovno stran in vinjete je izdelal Avgust Černigoj. Med ilustratorji so še: Niko Pirnat, Tratnikova, Sirk, Cotic, Gaspari, Prunkova in drugi.

Šolski radio

—r V. teden. Torej 27. oktobra bo predaval g. prof. Rafael Bačar: »Zakaj živali pozimi spijo?« Razpored: Življenjski pogoji živali poleti in pozimi. Odpornost raznih živali — vretenčarjev in nevretenčarjev — zoper mraz in pomanjkanje hrane; njih prilagoditev in priprava na zimo. Razne vrste zimskega spanja, mirovanja in otrplosti (na primerih). Ali so živali spale pozimi (ne pred tisoč in tisoči let? Vzroki zimskega spanja. Golšna žleza in njene izločnine; vpliv teh izločnin na živali. II.—III.

Petek 30. oktobra: Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača; slušna igra, spisala Marija Grošljeva. Izvajajo učenke licejske narodne šole. Nato bo predavanje g. Viktorja Parnata: Jadranski dan — praznik našega morja. I.—III.

—r V kmetijskem radiu bo predaval v nedeljo 25. oktobra ob 17. uri g. Ludvik Puš: Kmet in šola.

dušno pozdravljaju ponovni Vaš izbor na čelo organizacije su uvereni da ćete i nadalje energično i dostojanstveno raditi na povraćaju otepih i zadobijanju novih prava učitelja. Nepravda koja vam se čini zbog toga samo nas čvršće zbira oko Vas. Istrajte mi smo sa Vama.

—iz Predsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja, Beograd. — Varaždin, 17. X. 1936. — Sa svoje redovite godišnje skupštine najtoplije Vas pozdravljamo i obećajemo svoju najveću moralnu potporu u Vašem nastojanju za potpunu zaštitu naših staleskih interesa.

—iz Glavnom odboru učiteljskog udruženja, Beograd. — Kičevo, 18. X. 1936. — Sa svoje godišnje skupštine pozdravljamo Glavni odbor sa porukom napred za učiteljska prava.

—iz Predsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja, Beograd. — Čačak, 18. X. 1936. — Učitelji sreza ljubičkog pozdravljaju Vas kao boreca za učiteljska prava.

—iz Predsedniku učiteljskog udruženja, Beograd. — Stolic, 18. X. 1936. — Sa skupštine učiteljskog udruženja sreza stolačkog pozdravljamo Izvršni odbor u uverenju da će i nadalje ostati na dosadašnjoj liniji.

Iz društva Vabla

—JU — SRESKO UČIT. DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG bo zborovalo v soboto 24. oktobra 1936. z napovedanim dnevnim redom, namesto v deški, tokrat zaradi lažje kurjave, v dekliški šoli v Studencih pri Mariboru. Pridite vsi!

—JU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG ima svoj občni zbor v soboto 14. nov. t. l. ob 10. uri dopoldne v nar. šoli v Krčevini pri Mariboru. Dnevni red: 1. Otvoritev in čitanje zapisnika lanskega obč. zbora. 2. Dopisi in situacijsko poročilo. 3. Poročila o skupščinah. 4. Poročila funkcionarjev in referentov. 5. Nova pravila. 6. Volitve (ob 11. uri). 7. Proračun za leto 1936./37. 8. Predlogi in slučajnosti. Vsi funkcionarji naj si pripravijo letna poročila, članarinski dolžniki pa poravnajo dolžno članarino! Udeležba je obvezna za vse člane(-ice)! V nedeljo 8. nov. t. l. ob 19. uri dopoldne je skupna seja upravnega in nadzornega odbora ter vseh poročevalcev v prostorih Nabavljalne zadruge v Mariboru in se te seje lahko udeleži tudi ostalo članstvo! Kdor ne želi prevzeti nobene funkcije, naj to javi najkasneje do 7. novembra t. l. predsedništvu!

Odbor.

Poročila

—JU — SRESKO DRUŠTVO DRAVOGRAD je zborovalo v soboto, dne 3. oktobra 1936., na Prevaljah ob veliki udeležbi članstva.

Zborovanje je bila velika in enodušna manifestacija naše stanovske zavesti. Vsi sklepi so bili soglasno sprejeti. Pred zborovanjem je bila vložena samo ena kandidatna lista po novih pravilih. Volitve so se vršile z aklamacijo in lista je bila soglasno sprejeta. Izvoljen je iz predmembo po novih pravilih stari odbor.

Potek zborovanja. Ob 8. uri in 30 min. je otvoril predsednik društva zborovanje. Ugotovil je, da je bila vložena samo ena kandidatna lista za izvolitev nove uprave, brez predloga za tajne volitve. Kandidatna lista je bila izročena volilnemu odboru. Volitve so bile določene na pol 12. uro.

Nato je podal predsednik situacijsko poročilo o delu, ki ga je izvršila naša organizacija na stanovski liniji zadnji dve leti. Situacijsko poročilo je vsebovalo obenem tudi poročilo glavne skupščine v Novem Sadu, ki pomeni popolno zmagao stanovske zavesti in ki se je vršila v takem dostojanstvu, kot nobena skupščina od obstoja našega udruženja.

Prečitali so se razni odlomki iz poročil »Narodne prosvete« o glavni skupščini, ki je bila spontana manifestacija za kralja in domovino.

Nato je podal tov. Gačnik poročilo o poteku letošnje banovinske skupščine s poudarkom, da moramo imeti učitelji pri svojem delu in življenju vedno pred očmi naše nacionalne, prosvetne in stanovske ideale, stremeč za tem, da se izogibamo vsem strstem.

Obe poročili sta bili sprejeti soglasno z velikim navdušenjem in odobravanjem.

Soglasno so bile sklenjene sledeče resolucije:

1. Resolucija.

Učiteljstvo, zbrano na svojem občnem zboru sres. učiteljskega društva za srez Dravograd, dne 3. oktobra 1936., soglasno in v polnem obsegu odobrava stališče in delo glavne skupščine v Novem Sadu ter poziva sekcijo in centralno upravo JUU, da odločno vztrajajo na svoji dosedANJI poti, da se vztrajno borita za svobodno učiteljsko vest in učiteljsko nezavisnost.

2. Resolucija.

Učiteljstvo dravogradskega sreza, zbrano na svojem občnem zboru, poziva sekcijo, da posveča vso svojo pažnjo in skrb na premeštvenim dogajanjem ter opozarja merodajne činitele na vse premeštvene učiteljstva, s katerimi se oškoduje šola, narodna prosveta in učiteljski stan.

3. Resolucija.

Z ozirom na težke preizkušnje in udarce, ki smo jih doživeli, odkar smo izgubili stalnost, pozivamo sekcijo in glavno upravo

JUU, da izposlujeta na merodajnih mestih, da se z zakonom zaščitijo naši osebni in s tem tudi občni narodni in državni interesi.

Nato je sledil referat tov. K. Vollmaierja ml. iz Vuzenice o učiteljskem pokretu in njegovi organizaciji v našem srezu z ozirom na potrebe šole, prosvete in naroda v naših krajih. Članstvo je z velikim zanimanjem sledilo referatu in nato živahno posegalo v debato, ki je pokazala, da ne sme učiteljstvo kloniti v borbi za nezavisnost šole in učiteljstva, nasprotno, dvigati vsepovsod zastavo neodvisnosti šole v vsakem oziru. Šola naj bo vzgajališče na strogo znanstveni podlagi. Za izvedbo programa »učiteljskega pokreta« v našem srezu je bilo soglasno poverjeno vodstvu tov. Vollmaierja ml., ki bo o uspehih poročal na prihodnjih zborovanjih.

Po odobritvi in poročilu verificacijskega odbora se je izvršilo glasovanje ob pol 12. uri za predloženo kandidatno listo. Volilo se je z aklamacijo. Lista je bila soglasno, brez debate, sprejeta.

Nato se je nadaljeval prekinjeni dnevni red.

Važni in obširni referat tov. Šebarta F.: »Navajanje učencev k svobodnemu delu«, se je radi temeljite obravnave, ki bi na tem zborovanju ne bila več mogoča, preložil na prihodnje zborovanje, ki se bo vršilo 21. novembra 1936. v Breznem.

Nato so bila podana in s priznanjem sprejeta poročila članov društvene uprave o njenem delovanju v preteklem letu.

Iz tajniškega poročila je razvidno, da je imelo društvo ob začetku leta 93, ob koncu leta pa 99 članov. Opravilni zapisnik izkazuje 468 števil. Društvo je izvršilo 5 raznih intervencij in obravnavalo 2 zaščitna primera. Na petih zborovanjih so se izvršili sledeči referati: 1. Šola v gospodarski službi naroda. 2. Telepatija in sugestija in njih vloga v pedagogiki. 3. En dan v Turopoljski zadruzi. 4. Strnjeni pouk na narodni šoli. 5. Domorodni pouk na nar. šoli.

Osnovan je bil 9 članski odbor za zbiranje učnih pripomočkov in gradiva za strnjeni pouk.

Blagajničarka prosi v svojem vestnem poročilu, da izostankarji poravnajo čimprej svojo zaostalo članarino za preteklo leto.

Na predlog nadzornega odbora je bila sprejeta soglasno razrešnica blagajničarki in celokupnemu upravnemu odboru.

Sledila je po dnevnem redu objava rezultata volitev, nato pa še določitev programa za bodoče društveno leto. Sklenilo se je, da se bo v tem letu posvetila posebna pozornost pedagoškim vprašanjem.

Po debati o gospodarskem dnevu, ki se je vršil za mežiško dolino v nedeljo 11. oktobra 1936. na Prevaljah, je predsednik zaključil uspešno zborovanje z željo in s prepričanjem, da bo naše društvo, kakor dosedaj, tako tudi v bodoče, složno delovalo v borbi za naše stanovske ideale v smislu deklaracije.

+ JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR-MESTO je zborovalo dne 15. okt. 1936. ob 19. uri na l. dekl. narodni šoli v Mariboru. Navzočih je bilo 54 članov od prijavljenih 73, t. j. 74%. Pred prehodom na dnevni red se je tov. predsednik spomnil tragično preminule učiteljice Marte Mrakove, ki se je ob ogromni udeležbi tovarišev(-ic) položila k večnemu počitku. Blago tovarišu, katero je prestano gorje tiralo v obup, da je končala svoje trpljenje, ohranimo v trajnem spominu. Članstvo je počastilo njen spomin s trikratnim »slava«.

O poteku banov. skušnine je poročala tov. Černovškova. Posebno je podčrtala, da je vladala na skupščini enodušnost zastopnikov učiteljstva dravske banovine. Skupščina je bila izraz trdne volje članstva, hoditi naprej po začetni poti nestrankarske stanovske politike. Ko je tov. predsednik povedal še svoje vtise, je bilo poročilo sprejeto z zadovoljstvom, brez debate.

Izrpnost in stvarno je nato orisal tovariš predsednik potek glavne skupščine v Novem Sadu. — Čeravno se je vršila skupščina v izredno težkih razmerah, je bila to doslej najlepša skupščina. Da je potekla v kljub temu tako dostojno, leži vzrok v zrelosti učiteljstva ter v osebi predsednika tov. Dimnika, ki si je v dveh letih priboril simpatije malone vsega jugoslovenskega učiteljstva zaradi svojega neumornega in neustrašnega dela v prid našega stanu. Novosadska skupščina je krepko in močasto pokazala, da hoče učiteljstvo nestrankarsko stanovsko organizacijo, ker le kot taka se bo lahko uspešno borila za dobrine našega stanu. Enodušno je bil sprejet sledeči predlog:

Odobravamo poročilo o državni skupščini, izrekamo zaupanje našemu centralnemu vodstvu in prosimo posebno tovariša Dimnika, naj vztraja v borbi za stanovske interese in interese šole. Zahtevamo stalnost in ločitev šolske uprave od politične.

V situacijskem poročilu nam je tovariš predsednik poročal o vseh zanimivih tekočih zadevah: o beogradske opoziciji, o predpisu, da morajo vsi kontraktualci, ki so maturirali po letu 1920., napraviti maturo do novembra leta 1937., o učiteljicah ženskih ročnih del, o štetju let onim učiteljem, ki so delovali na verskih in CMD solah. Nadalje je poročal o disciplinarnem postopku, o premeštvanju in odpustu učiteljstva, o »Našem rodu«, itd. Debata se je razvila pri vsaki posamezni točki.

Tajnik društva prečita dopis sekcije radi prispevka za obrambni ozir. podporni fond. Članstvo toplo soglaša s predlogom in enodušno sklene, da bo prispeval vsak član mesečno po 3 Din za podporni fond.